

4. Goals and values of the EU / Europa.eu. URL: https://europa.eu/eu/gero-union/about-eu/in-brief_en
5. Договір про Європейський Союз від 07.02.1992 (Редакція від 13.12.2007) / База «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029

МУЛЬТИКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

Лебедєва Я. В.

старший викладач

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Сьогодні торгівля, туризм, міжнародний діалог вчених і діячів мистецтв, мобільність кваліфікованих спеціалістів й міграційні потоки людей привели до того, що в більшості країн проживає значна кількість людей, що належать до інших культур. Більшість країн глобального світу, в тому числі країни Європейського Союзу, зацікавлені у вибудовуванні більш-менш повноцінного діалогу між представниками різних народів, які опинилися в силу історичних обставин поза своїм культурним ареалом.

Для вирішення міграційних проблем і їх наслідків використовуються різного роду культурні асимілятори, призначені для спрощення комунікації між представниками різних етносів і культур. Найбільш популярний підхід – мультикультуралізм, першочерговою метою якого є створення інтегрованого суспільства, де включені будь-які іншопольські конфлікти між корінним населенням та іноземцями. Все це має підвести до того, що концепція мультикультуралізму може стати основоположною основою політики в сфері міграції.

Мультикультурний підхід передбачає, що в період інтенсивних міграційних потоків різноманітності культур не уникнути. Отже, слід виключити ідею єдиної, загальної культури в обмін на існування різноманітності різноправних культур. «Різноманіття – це якісна характеристика й показник складності живих та штучних систем, у тому числі культур, збереження якого забезпечує стійкість культурно-цивілізаційного розвитку. В даному випадку відмінностями забезпечується різноманіття. З цих позицій і осмислюються можливості співіснування культур в умовах глобалізації – інтеграційній тенденції культурно-цивілізаційного розвитку» [1].

В свою чергу, сама міграція може розглядатися як загроза базовим цінностям суспільства, тобто його безпеці, внаслідок різниці в культурах приїжджого й місцевого населення, порушення мігрантами узвичає-

них культурних норм. Нерідко щодо мовно, релігійно, культурно відмінних людей виникають упередження, формуються забобони, що ще більше посилює негативне сприйняття суспільством мігрантів. Прояви расизму та ксенофобії, у свою чергу, можуть загрожувати внутрішній стабільності держави, трансформуватися в загрози особистій безпеці людей.

Ми погоджуємось з думкою О.А. Малиновської та М. Вайнера, що сприйняття міграції як загрози не є абсолютним, що в різних суспільствах і навіть у різних прошарках одного й того ж суспільства воно відрізняється. Наприклад, етнічно однорідне суспільство час-тіше розцінює приплив іншонаціонального населення як загрозу, ніж багатонаціональна спільнота [2, с. 59].

Сприйняття чужинців значною мірою залежить від культурної гомогенності чи гетерогенності суспільства і відрізняється в державах, де нації сформовані переселенцями (США, Канаді, Австралії), та державах, де носії місцевої культури становлять більшість і проживають поколіннями; країнах з полетнічним та моноетнічним складом населення. Мають значення колоніальні зв'язки, а також концепція громадянства: там, де нація розглядається як політична, а не етнічна єдність, ставлення до мігрантів буде більш толерантним [2, с. 87; 3].

У рамках такого підходу розвиток та зміни міграційної політики тієї чи іншої держави відображають зміни національної ідентичності, а відмінності у міграційній політиці різних держав зумовлені її різним розумінням. Основним недоліком пояснень міграції з позицій національної ідентичності є неспроможність розтлумачити, чому зовсім різні за історичним досвідом та культурними характеристиками країни формують подібні або й ідентичні види міграційної політики, прикладом чого є формування єдиної міграційної політики ЄС.

Література

1. Астафьева О. Н. Межкультурный диалог в условиях глобализации: проблемы теории и практики: аналит. записка «Результаты социологического опроса экспертов-участников конференции «Межкультурный и межрелигиозный диалог в целях устойчивого развития» *Межкультурный и межрелигиозный диалог в целях устойчивого развития: матер. Международ. конф.* / под ред. В. К. Егорова. М., 2008. С. 832-833.
2. Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії : монографія. К.: НІСД, 2018. 472 с.
3. Money J. Comparative Immigration Policy. Blackwell Publishing . URL: http://www.isacomprss.com/info/samples/comparativeimmigrationpolicy_sample.pdf